

Guerra de Rusia contra Ucraína, a escalada da agresión

Description

Os actuais estados de Ucraína e Rusia son resultado da disolución da Unión Soviética, que, esgotada toda a súa capacidade de existencia política e económica, interpúxose no camiño dos altos cargos administrativos políticos e económicos interesados en conservar o seu poder e dos actores da economía semilegal en crecemento, aliados con círculos criminais que necesitaban legalizar os seus capitais e establecer control sobre o poder político. Ao saír da Unión, Ucraína tiña a estrutura dunha república soviética nacional supostamente soberana, pero Rusia, aínda que só denominábase federación, era en realidade un resto dun case imperio altamente centralizado composto por elementos dispares: rexións produto de división territorial administrativa e autonomías con identidade nacional altamente erosionada polo asimilacionismo practicado deliberadamente por Moscova. Non era unha federación de verdade e para sobrevivir como potencia centralista necesitaba recuperar as antigas repúblicas nacionais, ante todo, a que foi sempre de importancia vital, Ucraína.

Mentres en Ucraína estaban no poder os presidentes Kuchma e Ianukóvich, non lle resultaba difícil a Rusia mantela na súa órbita, porque estes eran da mesma clase que os gobernantes rusos, é dicir, antigos administradores políticos e económicos e delincuentes que legalizaban o seu poder económico, e os seus intereses seguían unidos aos antigos lazos coa economía rusa, que seguían manténdose. Aínda así, Ucraína como estado necesitaba obxectivamente conseguir independencia real e con cada paso que daba neste sentido atopábase cunha reacción agresiva por parte de Rusia. Dado que Rusia non se reformaba no sentido político-nacional e seguía funcionando como un imperio que perdía as súas partes, a agresividade contra Ucraína só incrementábase e a guerra facíase inevitable.

A Putin, que se compara de boa gana co desapiadado emperador Pedro o Grande e considera ao sádico Stalin, que apagou millóns de vidas, un xestor eficaz, polo visto, non lle importa moito que o seu modo de proceder víseno parecido ao de Hitler. Do mesmo xeito que o fixo Adolfo o 1 de setembro de 1939, anunciou a súa invasión durante a mesma noite en que as súas tropas cruzaron a fronteira. De modo similar, dixo que o fixo porque se viu obrigado, tamén as súas palabras pretendían facer crer que foi a vítima quen provocara a agresión e, do mesmo xeito que o outro, o obxectivo de Putin tamén era salvar a paz. En moitas ocasións xa procedeu abertamente da mesma maneira para burlarse das 'inocentes' democracias occidentais, quen, temendo a unha escalada militar, de feito, deixan que o agresor suba o grao de violencia.

En febreiro de 2022 o agresor quitouse os tapuzos. As forzas de guerra rusas entraron en Ucraína por onde fose posible, mesmo desde o territorio de Bielarús, atacaron pola terra, desde o aire e desde o mar. O asunto tiña todos os visos dunha guerra a gran escala, aínda que o presidente Putin anunciara unha “operación militar especial”, cuxo obxectivo era soamente protexer a integridade territorial das formacións criminais denominadas “repúblicas populares” de Donetsk e Luhansk e a “desmilitarización e desnazificación” do “régime de Kíiv”.

A comandancia rusa cría que se apoderaría facilmente do Leste e Sur de Ucraína con poboación rusófona e que Kíiv caería en poucos días, pero levou unha enorme sorpresa. O presidente ucraíno V. Zelénskii, de profesión cómico de televisión, obviamente non tiña capacidade para ser comandante en xefe. Persoalmente críase en condicións de convencer a Putin a poñer fin á guerra ” mirándolle aos ollos”, por tanto suspendera os programas de reforzamento da defensa do país, mandara desmantelar as obras defensivas na fronteira onde podían penetrar as forzas rusas, etc. Cando se produciu a invasión, declinou inesperadamente a oferta norteamericana de ser evacuado, quedou na capital cando xa había militares rusos nos suburbios, e asumiu o papel de líder dunha nación que está decidida a loitar pola súa soberanía. Tivo lugar unha ‘milagrosa’ conversión dun político populista manipulador a un portavoz da cidadanía. Esta última incrementou o seu protagonismo considerablemente en todos os ámbitos que teñen relación coa preservación da soberanía da nación ucraína, en especial adquiriu moito peso a opinión e a voz de numerosos voluntarios na fronte e na retagarda.

Isto causou certo desconcerto no Kremlin, porque o seu plan inicial había fracasado. Con todo, no canto de recoñecer o seu erro e repregarse, recruou os seus ataques, porque o seu obxectivo non era o que declarara, senón que se trataba de conseguir a posición dunha potencia de primeira orde no mundo, e iso non o lograría cunha Ucraína como nación independente fora do seu control, integrada en Europa. Se era necesario, destruíría o país, converténdoo en terra queimada. Demostrouno logo en Mariúpol, Bucha, Bajmut e moitos outros lugares. Ucraína como tal, coa súa propia identidade nacional non importaba nada. O Kremlin estaba a combater contra o ‘Occidente colectivo’ que, supostamente, roubáralle o que baixo os tsares chamábase Rusia Menor, algo sobre o que Putin crese ter dereitos como o dono do Kremlin.

A pesar da súa enorme superioridade en persoal e armamento, os rusos non logran romper a resistencia dos ucraínos. Sofren fracasos, pero non queren ser derrotados. Tiveron que retirarse dos territorios que ocuparon nas provincias de Kíiv, Járkiv, Sumy, Chernihiv, abandonaron a capital provincial de Jersón, a illa das Serpes, etc. Na zona de Donetsk están practicamente na mesma liña que se formou fai oito anos. Si, avanzaron bastante en Luhansk e pecharon o corredor entre Donbás e Crimea. Para “legalizarse” como “defensores das súas terras contra o ocupante ucraíno”, declararon catro provincias ucraínas parte de Rusia, pero igual non logran ter control completo sobre elas.

Toda a campaña militar do ano 2022 pode verse como unha serie de reveses, porque non se conseguen os obxectivos anunciados, entón son reformulados e segue a escalada de violencia. Parece ser unha campaña sen obxectivos claros, pero este paradoxo disípase, cando se lle mira no contexto da idea revanchista que Putin anunciou hai 20 anos, que a desaparición da URSS foi unha humillación para Rusia, que agora debía levantarse dos xeonllos. Foi unha ameaza terrorista mal disimulada, porque tendo o potencial de armas nucleares máis grande no mundo, Putin expuña lograr un poder de decisión correspondente en asuntos globais.

Desde o ángulo de vista dunha acción terrorista, que xa escalou á envergadura dunha guerra, o cadro vese bastante claro: o terrorista é Putin coa súa máfia (que ten nas súas mans todo o Estado), os ameazados son os EUA, a OTAN, a UE, en realidade, todo o que é considerado a democracia moderna. E Ucraína é só un refén no medio deste macabro xogo. Un refén que paga con miles de vidas, de militares e civís, perdendo as súas terras e riquezas, sendo levado á súa desaparición como estado, nación, país. De modo que os occidentais non poden quedar á marxe, xa están dentro, no punto da mira. Putin invadiu Ucraína en febreiro xustamente porque ninguén cría que o ía a facer, pero a quen ameazaba era a todo o chamado mundo occidental.

Con todo, por temor ao terrorista desenfreado, os occidentais negáronse a dar a Ucraína a protección que teñen os seus aliados, anunciando que non cumpría as condicións para afiliarse á OTAN (é difícil crer que, p.e., Albania si está en mellores condicións que Ucraína). Mentres Ucraína esperou esta sentenza durante as primeiras semanas da invasión, o agresor estivo a gañar terreo, aproveitando a súa vantaxe militar, porque se estivo activamente armando e militarizando a sociedade desde o comezo do século, mentres que Ucraína comezou a traballar en serio en temas da defensa só en 2014 co comezo da invasión, pero todo foi truncado coa chegada de Zelenskii á presidencia.

Para defenderse do invasor e terminar a guerra, Ucraína necesita armamentos máis modernos, superiores aos de Rusia. Pódeos obter dos seus amigos occidentais, pero para isto hai que disipar dúbidas sobre se tal axuda pode involucrar aos doantes e ter como consecuencia unha escalada da guerra. Se se ten medo ao terrorista, el gana. Mentres se tiñan reticencias sobre se conviña dar a Ucraína armas letais, o agresor avanzaba. Isto convencía aos que dubidaban e tomábase a difícil decisión sobre a subministración. A continuación, entón, requiríase tempo para recoller e preparar o material, para formar ao persoal ucraíno. E o agresor aproveitaba así un tempo de graza.

É difícil conxecturar que curso tomaría a guerra e cando terminaría, se os amigos occidentais houbesen accedido á petición ucraína de pechar o ceo. ou tomasen a decisión de entregar avións de fabricación soviética que aínda tiñan os países do antigo bloque de Varsovia. Lamentable, a súa entrega foi abortada.

O atraso en proporcionar a axuda militar real que tanto se necesita para repeler a agresión contribuíu ao control ruso dunha quinta parte de Ucraína. Con todo, os ucraínos xa conseguiron vitorias importantísimas á marxe do campo de batalla. Demostraron a todo o mundo a súa decisión e capacidade de defenderse, gañaron o respecto do mundo civilizado como unha nación política digna, moralmente superior ao seu agresor (por certo, a asombrosa consolidación da consciencia nacional dos ucraínos é un dos 'tiros pola culata' máis fortes que sufriu o imperialismo ruso).

No mundo practicamente non quedan países que oficialmente apoiem a Rusia, que foi condenada como agresor en institucións europeas e Nacións Unidas. Incluso os países que prefiren mostrarse neutrais e non condenan ao agresor, abstéñense de fornecerlle materiais que poidan ser usados para mellorar os seus armamentos.

En cambio, Ucraína recibe cada vez máis apoio e axuda internacional. En decembro e febreiro o presidente ucraíno realizou viaxes ás capitais de EE.UU., do Reino Unido e a Unión Europea para conseguir máis armas imprescindibles para comezar a liberación dos territorios ocupados, que se prevé para comezar este ano. En xaneiro celebrouse a cimeira de titulares de defensa da OTAN, Ramstein 6, onde se deciden cuestións prácticas do apoio militar a Ucraína. Foi impresionante o convencemento de axudar a Ucraína que expresaron os participantes, a súa convicción de non permitir que gañe Rusia, que a única posibilidade de terminar a guerra é a vitoria de Ucraína. Pero non se tomou a decisión sobre a entrega dos tanques alemáns Leopard 2, aínda que si chegou semanas máis tarde, o que significa que estarán en Ucraína meses despois.

Cada demora custa demasiado aos ucraínos. Desde o outono as accións militares rusas fixéronse máis graves, sen escatimar o material humano. Ao ver que os ucraínos non se renden, Rusia mostra que para impoñerse está decidida a destruír todo o país como tal, escala a violencia, desata o terror contra a poboación civil, destruindo infraestruturas vitais en todo o territorio do país, lanzando mísiles contra vivendas.

A pesar de que non alcanzar os obxectivos inmediatos das súas ameazas terroristas, Putin vai determinando cada vez o aumento da intensidade e por conseguinte provoca a maior implicación dos amigos de Ucraína. Noutras palabras, logra impoñer o seu ritmo. Neste sentido ameazou coa súa disposición para seguir coa guerra varios anos máis, o que só terá efecto mentres se atrase a axuda militar occidental a Ucraína. En definitiva, unha vitoria de Rusia non parece factible. A vitoria ten que ser de Ucraína. É cuestión de tempo.

Este artigo fai parte do IGADI Annual Report 2022-2023 “Globalización e multipolaridade en tempos de Guerra”, que podes descargar aquí.

ETIQUETAS

Rusia Ucraína

IDIOMA

Galego

INVESTIGACION

Relacións Internacionais

Date Created

Xuño 1, 2023

Meta Fields

Autoria : 12106

Subtítulo : Este artigo fai parte do IGADI Annual Report 2022-2023 "Globalización e multipolaridade en tempos de Guerra"